

Handlingsplan for vold i nære relasjoner i Nome kommune

Arkivsaknr: 13/1946

**Nome
kommune**

Jnr.:

15/3969

Arkiv

K1-026, K2-F03

Saksbehandler

Ellen Moen

Forvaltningsorgan:

Eldrerådet

Dato

01.06.2015

Sak nr.

009/15

Rådet for funksjonshemmede

01.06.2015

009/15

Oppvekst og omsorgsutvalget

02.06.2015

016/15

Kommunestyret

18.06.2015

046/15

Innstilling fra rådmannen:

1. Nome kommune følger opp punktene i Tiltaksplanen for «Vold i nære relasjoner». Planen ble vedtatt i Midt-Telemark rådet i sak 044/12.
2. Tverrfaglig lederteam (TFL) gis mandat til å følge opp punktene.

18.06.2015 KOMMUNESTYRET

Avstemming:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

KS-046/15 VEDTAK:

1. Nome kommune følger opp punktene i Tiltaksplanen for «Vold i nære relasjoner». Planen ble vedtatt i Midt-Telemark rådet i sak 044/12.
2. Tverrfaglig lederteam (TFL) gis mandat til å følge opp punktene.

01.06.2015 RÅDET FOR FUNKSJONSHEMMEDE

RFFH-009/15:

Til pkt. 8:

Det blir innarbeidet et årlig møte for opplæring og info angående handlingsveileder og meldeplikten, for trenere og veiledere. Infofolder bør være tilgjengelig i lag og foreninger.

02.06.2015 OPPVEKST OG OMSORGSUTVALGET

OO-016/15:

Som rådmannens framlegg

01.06.2015ELDRERÅDET

ER-009/15:

Tatt til orientering

(Kommunestyret gjør endelig vedtak).

Kopi av saksutredning med vedtak sendes:

Midt-Telemark Barnevern

Midt-Telemark PPT

Skole- og barnehageetaten

NAV Nome

Dokumenter i saken:

1 10.09.2013 Tiltaksplan mot vold i nære relasjoner i Midt-Telemark

Dokument 1 følger som kopiert vedlegg. Øvrige dokumenter i saken er tilgjengelige ved servicekontoret på rådhuset.

Faktiske opplysninger

Barn, voksne og eldre kan alle bli utsatt for vold i nære relasjoner.

Med vold i nære relasjoner menes «*vold eller trusler om vold mellom familiemedlemmer eller personer som står hverandre nær, der volden er begått i hjemmet eller annet sted. Volden kan være av både fysisk, psykisk, seksuell eller materiell karakter*».

Nasjonale tall og statistikker viser:

- 2% av barn og unge blir slått av sine foreldre
- 10% av kvinner over 15 år blir utsatt for grov vold av nåværende eller tidligere kjæreste.
- 2% av menn har blitt utsatt for grov vold av nåværende eller tidligere kjæreste.
- 4-6% av den eldre befolkningen har vært utsatt for vold og overgrep etter at de er fylt 65 år.

Konsekvensene for de som blir utsatt for dette kan være søvnvansker, følelsen av skam og skyld, konsentrasjonsvansker, psykiske lidelser, dårlig selvtillit, relasjonsvansker, spiseforstyrrelser, problemer med selvskading og andre plager.

I utgangspunktet kan det være hvem som helst som oppdager at det foregår vold i nære relasjoner. Når det gjelder helsepersonell så kan de møte og oppdage ofre i svangerskapsomsorgen, på helsestasjonen og skolehelsetjenesten i grunn- og videregående skole, på legekantoret, i tannhelsetjenesten, hjemmetjenesten og på sykehuset. Pedagogiske ansatte og assistenter kan møte og oppdage ofre i barnehage, barneskole, ungdomsskole og på videregående. Videre kan vi møte ofre på arbeidsplassen, i familien, i vennegjengen og andre plasser.

Der en oppdager at noen er utsatt for vold, er det fra sentralt hold anbefalt at alle ansatte i offentlig sektor følger en felles handlingsveileder. De som er utsatt for vold skal sikres god saksbehandling. Ansatte i ulike virksomheter skal handle på en trygg og god måte ved mistanke om vold i nære relasjoner.

På bakgrunn av dette valgte en i Midt – Telemark å gå sammen om å lage en felles plan for å håndtere dette vanskelige feltet. Bakgrunnen for dette samarbeidet var at kommunene i Midt-Telemark allerede hadde inngått samarbeid om flere sentrale oppgaver. Bl. a. Lensmannskontorene i Bø og Sauherad som er slått sammen. Barnevernstjenesten og PPT er også felles for alle tre kommunene. Helsestasjonene i Midt – Telemark har også et etablert samarbeid. Disse samarbeidstiltakene og sammenslåingene gjorde det naturlig å lage en felles tiltaksplan mot vold i nære relasjoner.

Midt- Telemarksrådet vedtok i sak 044/12 følgende: «*Midt – Telemarksrådet godkjenner framlegget til tiltaksplan mot vold i nære relasjoner som sluttrapport fra forprosjektet. Midt-Telemarksrådet oversender denne planen til kommunene for videre implementering og gjennomføring kommunevis*»

I kapittel 10 i planen om vold i Nære relasjoner fra Midt-Telemark er det besluttet ni konkrete tiltak. Det blir her redegjort for status for tiltakene.:

Tiltak 1. Samarbeidstiltak

Gode samarbeidsrutiner av stor betydning for å nå målsettingen om å 1) avdekke flere voldssaker og 2) handle i forhold til saker som omhandler vold i nære relasjoner. Nome kommune har et godt system for tverrfaglig samarbeid. Det er [Tverrfaglig lederteam\(TFL\)](#) som har ansvar for planlegging, gjennomføring og evaluering. Dette fora bør ha mandat til å følge opp tiltaksområdene i planen.

Status:

[Konsultasjonsteam for barn](#) har fungert i Nome siden 2009, og det ble opprettet et eget konsultasjonsteam for ungdom i januar 2015. Teamene gir hjelp i saker som omhandler vold.

[Tverrfaglige møter](#) gjennomføres ved alle barnehager og skoler. 2013 ble det utarbeidet årshjul der tema vold/seksuelle overgrep er tatt inn.

Ved Nome statlige mottak er det planlagt tverrfagligmøter fra høsten 2015.

Nome har et velfungerende SLT samarbeid (Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak). Politiet er fast deltaker. Det velges en «koordinator» pr år, koordineringsfunksjonene går på omgang mellom etatene. Dette er et drøftingsforum, som også kan diskutere rutiner og samarbeid ift vold/seksuelle overgrep.

[Ressursgruppe RUS:](#) Dette er et fora som i hovedsak omhandlet rus, det drøftes om det skal «utvides» til å gjelde rus, vold, psykiatri.

Nome innførte i 2013 2 halvårige samarbeidsmøter mellom hjelpeinstansene PPT, helsestasjon/skolehelsetjenesten, skole/barnehageetaten og BVT.

Tiltak 2. Handlingsveileder for ansatte i kommunen som jobber med barn og unge

Status: Nome har en [handlingsveileder for barn som bekymrer](#). Den er under revidering. Opplæring i handlingsveilederen «Barn som bekymrer» er implementert i kurs for nyansatte. Det vil sikre at alle ansatte i Nome kjenner til de lokale rutineene, som også omhandler alle bekymringer rundt barn, uavhengig av type bekymring.

Tiltak 3. Handlingsveileder mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Status: Det er utarbeidet en nasjonal handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet (2013-2016). I tillegg gjelder en egen forskrift knyttet til kjønnslemlestelse for helsestasjon og skolehelsetjenesten, som sier at jenter fra land med høy forekomst av kjønnslemlestelse skal tilbys samtale og underlivsundersøkelse (på 5. trinn og alle trinn på ungdomsskolen). Kommunen har fått midler fra Fylkesmannen i to år. Midlene brukes til felles fagdag i Telemark, og utarbeidelse av felles rutiner i Telemark.
- Felles rutiner er planlagt gjennomført innen utgangen av 2015.

Tiltak 4. Familieveileder Tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid knyttes til alle barn, spesielt barn som bekymrer og risikoutsatte barn er det av høyeste betydning for å forebygge og stanse vold i nære relasjoner. Alle kommuner bør derfor ha et godt kvalitetssikret familieveiledertilbud.

Status: Nome har pr i dag en 80 % familieveilederstilling. Stillingen ble i sin tid finansiert av midler fra opptrappingsplanen for psykisk helse, og kommunen har videreført dette.

Tiltak 5. Informasjonsarbeid

Alle kommunale tjenester bør ha informasjonsmateriell tilgjengelig på sine kontor og på kommunenes hjemmesider.

Status:

Det er ønskelig å gjøre informasjon mer tilgjengelig for innbyggerne i kommunen. På hjemmesiden til helse- og omsorgsetaten er det lagt ut informasjon om [vold i nære relasjoner](#).

Skoleåret 14/15 ble det gjennomført et opplegg som omhandlet vold for alle elevene på ungdomstrinnet.

- Dette området bør det sees nærmere på. Ansvar: TFL.

Tiltak 6. Handlingsveileder for ansatte i kommunene om jobber i eldreomsorg og åpen omsorg.

Prosjektgruppa anbefaler at enhetslederne innen eldreomsorg og åpen omsorg holder kontakt med Astrid Sandmoe, PhD, førsteamanuensis/Associate professor ved HiT. Hun har sett på kommunale tiltak for å hjelpe eldre som utsettes for overgrep – med fokus på hjemmetjenestens pasienter.

Status: Hjemmetjenesten besøker alle 80 åringer i Nome kommune, de har med [brosjyre](#) med informasjon om temaet. Ansatte i hjemmetjenesten har vært på seminar med Astrid Sandmoe, PhD som har utarbeidet en handlingsveileder til bruk i eldreomsorg. Bufetat har laget [retningslinjer](#) og [veileder](#) over seksuell overgrep overfor funksjonshemmede.

- Begge disse rutinene innarbeides i kvalitetssystemet til helse –og omsorgsetaten

Tiltak 7. Informasjonsarbeid om ”vold i nære relasjoner” knyttet til verdensuke for psykisk helse.

Kommunene setter vold på dagsorden årlig i forbindelse med "Verdensuka for psykisk helse".

Status: Temaer som blir tatt opp i verdensuken er bestemt fra sentralt hold, men det vil bli vurdert om temaet vold i nære relasjoner skal tas med.

Tiltak 8. Opplæring av handlingsveilederen til frivillige og ansatte i frivillige organisasjoner

Trenere og instruktører som får utstedt politiattester bør få innføring i kommunens handlingsveileder og få informasjon om meldeplikten.

Status: Ikke gjennomført.

- TFL beslutter hvordan dette kan gjennomføres.

Tiltak 9. Behandlingstilbud i kommunene

Status: Det finnes allerede mye hjelp. Overgrepsmottak, tilbud via Familievernkontorene, Alternativ til vold (ATV), senter for seksuelle overgrep i Telemark etc. Det er ikke utarbeidet rutiner for samarbeid med de ulike instansene. Dette bør gjennomføres.

Vurdering

Godkjenning av planen/tiltakene vil være i tråd med vedtaket fattet i Midt-Telemarksrådet i sak 044/12

Oppsummering – konklusjon

1. Nome kommune følger opp punktene i Tiltaksplanen for «Vold i nære relasjoner », Planen ble vedtatt i Midt-Telemark rådet i sak 044/12.
2. Tverrfaglig lederteam (TFL) gis mandat til å følge opp punktene

Ulefoss,21.05.2015

Rådmannen